



Қазақстан Республикасының Оқу-ағарту министрлігі
Ақпараттық-талдау орталығы

«Мектептерге арналған PISA» негізгі зерттеуінің облыстық және мектептік үйлестірушілеріне арналған жаттықтырушы семинары

Астана, 2022



Күн тәртібінде:

I блок

1. «Мектептерге арналған PISA» зерттеуінің мақсаты мен міндеттері

- «Мектептерге арналған PISA»-ның PISA-дан айырмашылығы
- Зерттеу форматы
- Зерттеу іріктемесі
- Жеке және топтық есептер
- Зерттеу апробациясы

II блок

2. «Мектептерге арналған PISA» зерттеуін өткізу рәсімдері

- Ұлттық бақылаушының рөлі
- Облыстық үйлестірушінің рөлі
- Мектеп үйлестірушісінің рөлі
- Janison Reply қолданбасын орнату
- Келесі іс-әрекеттер

«Мектептерге арналған PISA» - PISA (ЭЫДҰ) негізіндегі мектептерге арналған тестілеу

Мектептерге арналған PISA деген не?

- бұл ЭЫДҰ әзірлеген, оқушылардың дағдыларын бағалауға және мектеп/колледж әкімшілігіне 15 жастағы оқушылардың сыни ойлауын, өз білімін жаңа мәнмәтіндерде іскерлікпен қолдана алуын түсініп талдауға көмектесетін бағдарлама.



Бағалау бағыты:

Оқу, математика, жаратылыстану



Зерттеуге қатысушылар:

15,3-тен 16,2-ге дейінгі жас аралығындағы оқушылар

Әлемнің 14 елі Мектептерге арналған PISA-ға қатысты

1. Андорра
2. Аустралия
3. Бразилия
4. Бруней
5. Қытай
6. Жапония,
7. Португалия
8. Колумбия
9. Ресей
10. Испания
11. Тайланд
12. Араб Әмірліктері
13. Ұлыбритания
14. АҚШ



«Мектептерге арналған PISA және дәстүрлі PISA арасындағы негізгі айырмашылықтар мен жалпы сипаттамалар

| | НЕГІЗГІ PISA | МЕКТЕПТЕРГЕ АРНАЛҒАН PISA |
|---------------------------|--|--|
| Зерттеу аясы | Функционалдық сауаттылықты бағалау | PISA халықаралық жүйесіне негізделген және онымен салыстыруға болады |
| Цикл | 3 жыл сайын | Жыл сайын (қажетінше) |
| Зерттеу іріктемесі | Стратификацияланған кездейсоқ іріктеме | <ul style="list-style-type: none"> • Стратификацияланған кездейсоқ іріктеме • Зерттеу үшін қызығушылық тудыратын мектептер |
| Есеп | <ul style="list-style-type: none"> • Халықаралық • Ұлттық • Өңірлік | <ul style="list-style-type: none"> • Ұлттық • Мектептік |
| Өткізу мерзімі | Сәуір-мамыр | Қараша 2022 ж. |

«Мектептерге арналған PISA» артықшылықтары

Мектептерге арналған PISA зерттеуі оқушылардың халықаралық деңгейде салыстырылатын үлгеріміне, оқуға деген көзқарасына және оқу ортасы туралы ақпаратқа қол жеткізуге мүмкіндік береді.



**Құлсары қ. №6 жалпы орта
білім беретін мектебі**
Әлемдік білім беру жүйелерімен
салыстырғандағы нәтижелері
(2021 жылғы зерттеу бойынша)



Жеке есепті алу үшін төменгі талаптар:

- ✓ 15,3 – 16,2 жас аралығындағы 42 оқушыдан кем емес
- ✓ 80% оқушылар валидті жауаптарды беруі тиіс

Топтық есептер:

Ұқсас сипаттамалары бар мектептер үшін құрылған

- Ол оқушылардың табысты әрі қарай білім алуы және еңбек нарығына шығуы үшін қажетті білімдерін, дағдыларын және құзыреттерін өлшейді
- Мектеп климаты, оқушылардың әлеуметтік-экономикалық жағдайы және олардың оқуға деген мотивациясы және басқа да көптеген факторлар туралы маңызды ақпаратты қамтамасыз ету
- Мектеп нәтижелері ұлттық нәтижелермен және PISA зерттеуіне қатысатын басқа елдердің нәтижелерімен салыстырылады
- Зерттеуге қатысушы мектептер оқушылардың функционалдық сауаттылығын арттыруға бағытталған әдістемелік материалдар мен қатысушы елдер мектептерінің тәжірибесі жарияланған жоба қатысушыларының жаһандық платформасына қол жеткізе алады

Зерттеудің бағалау жүйесі: күрделілік деңгейлері

| Оқу | Математика | Жаратылыстану | Деңгейлер |
|-----|------------|---------------|-----------|
| 698 | 669 | 708 | 6 |
| 626 | 607 | 633 | 5 |
| 553 | 545 | 559 | 4 |
| 480 | 482 | 484 | 3 |
| 407 | 420 | 409 | 2 |
| 335 | 358 | 335 | 1 |

Өз бетімен ойланып, күрделі жағдайларда шешім қабылдай алатын оқушылар

4 деңгей – жаңа ақпаратты алу үшін білім мен дағдыларын қолдану қабілеті оянады

2 деңгей – Бастапқы, оған жеткен оқушылар білім мен дағдыларын оқу жағдайынан тыс қолданып көрсете алады

«Мектептерге арналған PISA» форматы: компьютерлік тестілеу



60 МИНУТТЫҚ 2 БӨЛІМ: когнитивті тест + сауалнама
Оқушыларға **үш бағыт** бойынша тапсырмалар беріледі

Мәнмәтіндік факторларды жинауға арналған оқушы сауалнамасы:

- оқушының отбасы және үйі туралы сұрақтар
- олар қолданатын оқыту стратегиялары
- оның оқуға деген қарым-қатынасы және бейімділігі
- оқу климаты

Ұзақтығы:
40-45 мин.

| Бағалау бағыттары | Тапсырмалардың жалпы саны | Тапсырмалар саны | | | | |
|----------------------------------|---------------------------|---------------------------|---------------------------|-----------------------------|-------------------------------|---------------|
| | | Құрылған жауаптар (толық) | Құрылған жауаптар (қысқа) | Бірнеше таңдауы бар кешенді | Бірнеше таңдауы бар қарапайым | Бағаланбайтын |
| Оқу сауаттылығы | 47 | 17 | 4 | 7 | 18 | 1 |
| Математикалық сауаттылық | 40 | 7 | 19 | 3 | 11 | 0 |
| Жаратылыстану сауаттылығы | 54 | 20 | 0 | 16 | 18 | 0 |
| <i>Барлығы:</i> | 141 | 44 | 23 | 26 | 47 | 1 |

Тестілеуге уақытты бөлу

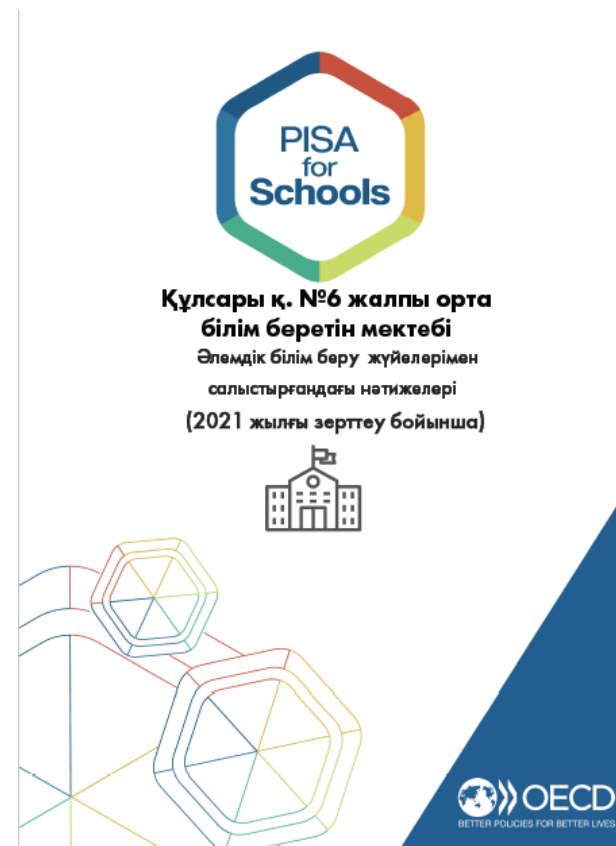
| Іс-әрекет | Уақыт |
|---|-----------------------|
| Оқушылар келіп, құрылғыларын қосып, тестті бастауға дайындалады | 10-15 минут (шамамен) |
| Тестілеудің бірінші 60 минуты | 1 сағат (тура) |
| Қысқа үзіліс (қалауы бойынша) | 5 минуттан артық емес |
| Тестілеудің екінші 60 минуты | 1 сағат (тура) |
| Үзіліс | 15 минут |
| Сауалнама | 35 минут (шамамен) |
| Оқушылардың тестілеуді аяқтау күйін тексеру | 30 минут (шамамен) |

Қазақстан 2021 ж. «Мектептерге арналған PISA» апробациясына бірінші рет қатысты

Мектептерге арналған PISA 2021

- **Тапсырма:** пилотты зерттеуді өткізу
- Инструментарий мен сандық платформаны апробациялау
- **Қамту:** 17 өңірдің 200 білім беру мекемелері
- **Есептер:**
 - 64 жеке есеп
 - 44 топтық есеп (136 білім беру мекемелері)
 - 1 ел есебі

**ЭЫДҰ: Валидация кезеңі сәтті
аяқталды, құралдар бекітілді**



Зерттеуге таңдалған қатысушылар



ЭЫДҰ **1000 білім беру мекемесін** (958 мектеп, 42 колледж), сондай-ақ алмастыратын оқу орындарын таңдады. Тізімдер ББ-на жіберілді



Әрбір білім беру мекемесінде 50-ге жуық оқушылар және оларды алмастыратын оқушылар іріктелетін болады



Зерттеу елдің барлық өңірлерінде **қараша** айларында өтеді



Оқушылар: Когнитивті тест (60 мин 2 бөлім, 5 мин үзіліс); Сауалнама (45 мин.)

Мектеп/колледждерді және зерттеуге қатысушыларды алмастыру реті

Зерттеуге іріктелген негізгі білім беру мекемесі

Зерттеуге міндетті түрде қатысады

Іріктелген негізгі оқушылар

Зерттеуге міндетті түрде қатысады

Алмастыратын білім беру мекемесі

Негізгі білім беру мекемесі:

- ББМ жабылуы (сыныптар жабылуы, толық жөндеу, т.б.)
 - форс-мажор (табиғи апаттар, т.б.)
- секілді себептер бойынша қатыса алмаған жағдайда қатысады

Алмастыратын оқушылар

Негізгі оқушылар:

- ауыру, олимпиадаға, спорттық сайыстарға қатысу (растайтын құжаттардың болуы міндетті)
- секілді себептер бойынша қатыса алмаған жағдайда қатысады

Janison Replay қолданбасын орнату




Тестілеу оқушыларға «Мектептерге арналған PISA» бағдарламасына компьютерлік форматта қатысуға мүмкіндік беретін Janison Replay қолданбасы арқылы жүргізіледі.

Әрбір мектепке файлдар пакеті жіберіледі. Оның ішінде:

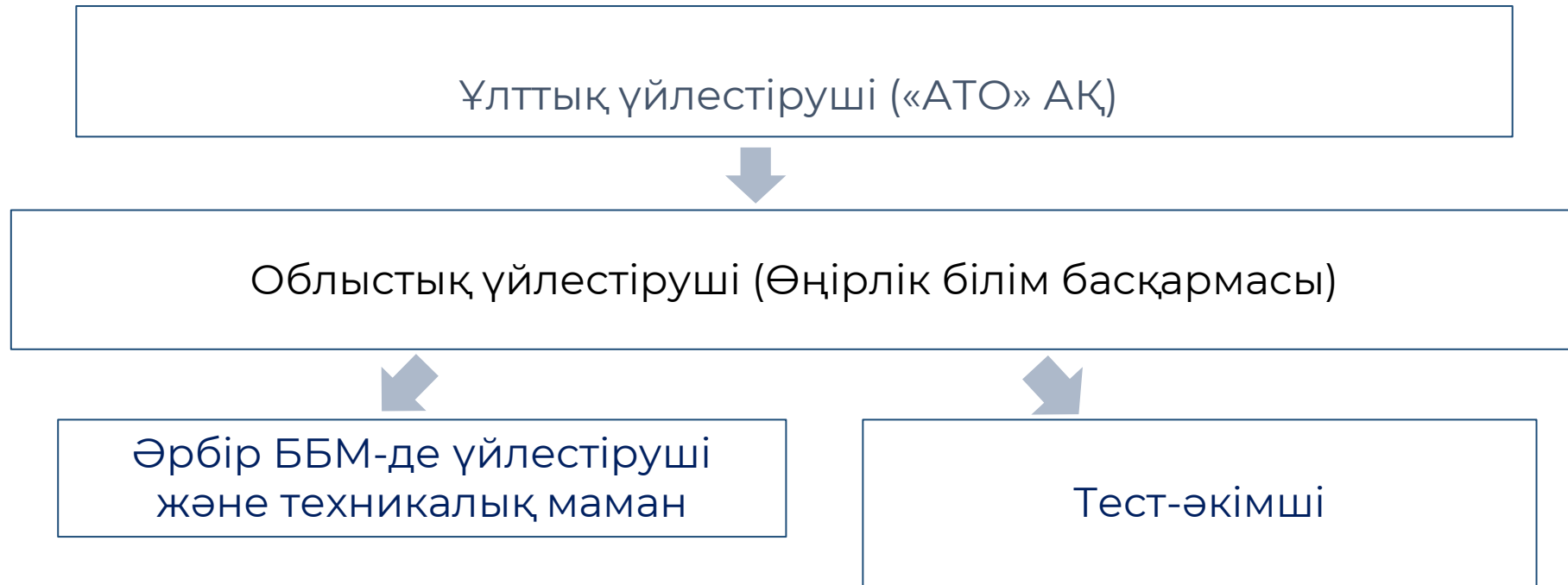
- әр компьютерге арналған орнату файлдары (қазақ/орыс) болады.

1. Janison Replay Framework орнату
2. Janison Replay –full lockdown орнату
3. Мектеп кодын енгізу

Әр компьютерге арналған орнату файлдары (қазақ/орыс)

| Name | Type | Size |
|---|----------------------------|-----------|
|  JanisonReplay.Framework - KK.exe | Application | 81,309 KB |
|  Janison Replay - full lockdown - KK .msi | Windows Installer Package | 53,840 KB |
|  JanisonReplay_DevicePreparation_PBTS_19519_RU.zip | Compressed (zipped) Folder | 53,123 KB |

Зерттеуді өткізуге жауапты тұлғалар



Облыстық үйлестірушінің рөлі

Облыстық үйлестірушінің рөлі өңірлік деңгейде зерттеуді үйлестіру болып табылады:

- «АТО» АҚ-пен бірлесіп әрекет ету
- іріктелген білім беру мекемелерімен бірлесіп әрекет ету
- зерттеуді өткізудің графигі мен маршрутын құру
- жаттықтырушы вебинарларға қатысу



Мектеп/колледж үйлестірушісінің рөлі

Мектеп үйлестірушісінің рөлі «Мектептерге арналған PISA» зерттеуін ұйымдастыру мен өткізуге байланысты міндеттерді үйлестіру болып табылады:

- Зерттеуде қолданылатын компьютерлерде Janison Replay қолданбасын орнату
- Тестілеуге іріктеліп алынған оқушылардың тізімін пысықтау
- Аудиторияларды даярлау, оқушыларды дайындау
- Қосымша материалдарды дайындау (сынып бөлмесіне сағат, ақ қағаздар, қарындаштар қою)
- Оқушылардың тестілеуге қатысуын хабарлау және қамтамасыз ету



Тест-әкімшінің рөлі

Бірінші кезектегі міндет – білім беру мекемесінде «Мектептерге арналған PISA» зерттеуін жүргізу:

- Нұсқаулықтарды **СӨЗБЕ-СӨЗ** оқу (Сценарийде олар сұр жақтаумен бөлектелген). Нұсқаулықтардың кез келген бөлігін өткізіп жіберуге немесе өзіңізден жоқ ақпаратты қосуға рұқсат етілмейді.
- Тестілеу мен сауалнама уақытының дұрыс бөлінуін қамтамасыз ету (уақытты қадағалау).
- Тестілеу кезінде аудиториядан ұялы телефондар, ноутбуктер, фото және бейне камералар және басқа жазу құрылғылары сияқты барлық электронды құрылғыларды алып тастау керек екенін ескеру.
- Плакаттар мен кез келген басқа оқу материалдары оқушылардың үстелінде және қабырғаларда көрінбейтініне көз жеткізу.